

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihmed.cz/cr

se skutečně prosečské dýmky vyráběly ze zdejších stromů, používaly se hlavně kořeny bříz a olší. Dřevo mělo krásnou kresbu, ale bohužel nebylo odolné proti žáru a dýmky potřebovaly plechový vnitřní plášť.

Od 20. století se do prosečských dílen začal dovážet vřesovec od Středozevního moře a například Pavel Háp z něho ručně zhotovuje dýmky i dnes. Největší rozmach dýmkařství prožívala Proseč mezi světovými válkami, kdy zde potřeby pro kuřáky vyrábělo na šest set lidí. Kdo si chce prostudovat dýmky podrobněji, může si i teď v zimě domluvit prohlídku v prosečském muzeu (telefon: 469 319 413).

Rozmarné koupaliště

Z Proseče může putování pokračovat sevřeným údolím Roudné, kterým protéká Vranický potok. Před sto lety tu zdejší Okrašlovací spolek zbudoval lesní koupaliště, které slouží dodnes. Dřevěné šatny, bazén napájený vodou z potoka, stín od vzrostlých stromů a vychlazené pivo nebo limonáda vyvolávají dokonalou iluzi Vančurova Rozmarného léta. Toto údolí si na příchod třetího tisíciletí musí počkat. A když bude mít štěstí, třeba se nikdy nedomluví.

Pohádkově romantickou vycházku pak zakončete v Nových Hradech. Opravený rokokový zámek vypadá, jako by ho zhotovili cukráři ze zdejší cukrárny umístěné v jednom ze zámeckých křídel. Zdobná stavba jak z cukr-kandlu si společně s pěstěnými ornamentálními záhony právem vysloužila přezdívku malý Schönbrunn nebo české Versailles.

Zámek byl v letech 1774 až 1777 postaven podle plánů tyrolského architekta Josefa Jägera, ale jeho další osud nebyl zdaleka jen šlechtický. Hraběte Jeana-Antoina Harbuvala de Chamaré totiž jako nájemníci vystřídali například po druhé světové válce žáci obecní a měšťanské školy. V padesátých letech posloužily zámecké suterény dokonce coby vý-

FOTO: WWW.MASALE.CZ

Muzeum dýmek v Proseči

krmna vepřů. Na rozdíl od Jiráskova bájení je toto bohužel pravda.

Někdo bydlel na zámku, jiný ve skalních vykutáných komůrkách. Sklepy kopanými do skály je známá především obec Zderaz. V čase třicetileté války si do nich lidé nejprve ukrývali jídlo a majetek před vojáky, později v nich někteří i bydleli. Další historický pramen říká, že snad mohly být před vydáním tolerančního patentu používány k tajným obřadům a setkáním nekatolického obyvatelstva. ■

VÁCLAV POUSTKA

Antonín
Důra,
kanovník
Roch, major
Hugo...
Východočeská
variace
Rozmarného
léta.

FOTO: VÁCLAV POUSTKA

FOTO: CZECH TOURISM

Rokokový zámek v Nových Hradech, občas označovaný za české Versailles.

Kde se najíst

Báječné místo na oběd a ještě lepší pro toho, kdo se přes den moc nenají a večer dostane hlad jako vlk. V restauraci U Kolji v Litomyšli totiž vaří výborně a natolik sytí, že polohladový návštěvník si tady posezení tolik neužije. Ukrajinská jídla, na která se podnik už třetím rokem specializuje, mají poctivý základ. Třeba takový bograš, což je hustá polévka s hovězím a vepřovým masem, brambory, rajčaty, paprikou a mrkví, strčí hravě do kapsy leckterý hospodský guláš. A nestojí ani padesátikorunu. Za stokorunu se jako hlavní chod podávají například blínčiky, tedy palačinky plněné vepřovým masem. Delikatesa jsou varenyky – taštičky plněné vařenými brambory, uzeným a cibulkou. Komu opravdu kručí v břiše, ať si objedná verchovinu, což je zapečené uzené maso s bůčkem, majonézou a sýrem. Na závěr ještě blínčiky s povidly a smetanou a člověk má zásoby jídla na celý pracovní týden.

Restaurace U Kolji, Mařákova 365, Litomyšl, telefon: 461 618 196.

Jednoduše, dobře a rychle se dá v Litomyšli najíst na náměstí v restauraci U Slunce. Typický zavedený podnik se štamgasty, kde se v hlavě starosty Brýdla zrodil ne jeden nápad na zvelebení města. Tady se místní scházejí v poledne na oběd a večer na pivo.

Restaurace U Slunce, Smetanovo náměstí 17, Litomyšl, telefon: 461 614 775.

Kde se ubytovat

Skromné ubytování v blízkosti atraktivních Toulcových maštálí najdete v Proseči u Skutče v **rodinném domku Pavla Hápa**. Přízemní apartmán pojme šest hostů, kteří mají k dispozici ložnici, obývací pokoj, kuchyň a koupelnu. Dospělý platí za jednu noc 205 korun, malé děti 125 korun a školáci 155 korun. Telefon: 723 634 922.

V údolí Zderaze lze využít služeb **Hotelu 609**, který zároveň funguje jako zdravotnické rehabilitační zařízení. Ceny za jednu noc se pohybují od 300 do 400 korun. Telefon: 482 311 767.